

KAPITEL XI

Pauli tjeneste overfor hedningerne i Acta-perioden.

Hedningerne indtager en fremtrædende plads i Acta-Administrationen. Det er umuligt at læse Acta 10 og 11:1-18 uden at realisere, at al ophidselsen og alle spørgsmålene i forbindelse med Kornelius indicerer, at menigheden i Jerusalem stod overfor og oplevede begyndelsen på en ny fase af Guds formål: frelse og velsignelse af hedninger.

Som vi allerede har set, er det Skriftmæssigt forkert at inkludere nogle som helst hedninger i den forsamling af "frelste", der omtales i Acta indtil kapitel 10. Peter gik til Kornelius i lydighed overfor en vision og en befaling; vi henviser læseren til, hvad vi tidligere har sagt herom. Kirken, der fortsatte og udvidedes pinsedag var lukket for hedninger. "De frelste" i Acta 2 etc. er den troende Rest af Israel, der forventer - som indiceret af Joel - Herrens store og frygtelige Dag; som vi allerede har antydnet: det der er sket, hvorved hedningerne bringes ind i billedet og som gør hele forskellen, er udtrykt ved ordet *forligelse*. Bemærk iøvrigt, at een begivenhed nødvendigvis fandt sted forud for Peters vision: nemlig Pauli vision på Damascus-vejen og hans kommission overfor hedningerne.

De ord vi bør kende for at appreciere emnet "forligelse" er: katallassō; apo-katallassō; katallagē; allassō. Grundtanken i disse ord går tilbage til allos, som simpelthen betyder "en anden" og angiver ændring fra een tilstand til en anden. Dette ser vi tydeligt, hvor vi finder allassō:

"forandre de skikke" (Acta 6:14).

"omskiftede den.....Herlighed.....med et billede" (Rom.1:23; 1948 overs. har "ombyttede").

"Vi skulle alle forvandles" (1.Kor.15:51,52).

"Omskifte min røst" (Gal.4:20; 1948: "ændre").

"de skulle omskiftes" (Heb.1:12; 1948: "skiftes").

Det er åbenbart, at Forligelse indebærer en meget tydelig ændring eller forandring - og en sådan kraftig forandring finder vi netop angivet i Acta 10.

Dia-allassomai forekommer i Matth.5:24: "forlig dig først med din broder". Katallassō forekommer som følger:

"Fjender, blevne forligte"; "blevne forligte" (Rom.5:10).

"Forlige sig med manden" (1.Kor.7:11).

"Gud.....forligte os med Sig Selv" (2.Kor.5:18).

"Gud, Som i Kristus forligte verden med Sig Selv" (2.Kor.5:19).

"Bliver forligte med Gud" (2.Kor.5:20).

Katallagē:

"Have fået forligelsen" (Rom.5:11).

"Verdens forligelse" (Rom.11:15).

"Forligelsens tjeneste"; "Forligelsen ord" (2.Kor. 5:18,19. Læseren bedes bemærke, at denne tjeneste og ord var blevet betroet til Paulus).

Apo-katallassō:

"Forlige dem begge" (Ef.2:16).

"Forlige alle ting med Sig" (Kol.1:20; denne tekst misbruges ofte af Universalister, der ignorerer den bestemte artikel foran "alle ting"; egentlig: "de alle ting", nemlig begrænset til sådanne "alle ting", som fremgår af den nærmere og fjernere kontekst, der altfor ofte også ignoreres).

Læseren bedes bemærke, at ordene katallassō, katallagē og apokatallassō benyttes eksklusivt af Paulus. Den tjeneste, der blev given Peter, Jakob og Johannes, forhindrede dem i at benytte sådanne udtryk. Israel havde aldrig *Forligelse* behov, for de var allerede Guds folk; hvad derimod deres behov for en Frelser angik, var dette ligeså stort som for den mest formørkede hedning.

Lad os se lidt på, hvorledes "Forligelse" optræder. Forud for 2.Kor.5:19 vedrørende verdens forligelse har vi apostelens ord i den nærmere kontekst:

"Således vide vi fra nu af ikke af nogen efter kødet; om vi også have kendt Kristus efter kødet, gør vi det dog ikke mere nu" (2.Kor.5:16).

Vi bemærker, hvor eftertrykkeligt kødet afvises i denne forbindelse, idet vandring efter kødet jo netop karakteriserer særligt den uforligte "uden Gud". Vers 19 fortæller os, at "det jo var Gud, Som i Kristus forligte verden med Sig Selv", og at Paulus og dem med ham var Forligelsens tjenere (18,19). Udtrykket "verdens Forligelse" benyttes i Romerbrevet og er forklaret de . Efter at have introduceret emnet "retfærdig-gørelse ved tro" i Rom.1:16,17, begynder Paulus efterfølgende at beskæftige sig med hedningernes tilstand - og hvis vi forstår årsagen hertil og baggrunden herfor, så forstår vi også meningen med Forligelsens tjeneste og hvad det var, der nu muliggjorde (menneskeligt talt) Peters vision i Joppa: Forligelse ændrer simpelthen hedningernes position som den forefandtes, idet Gud NU åbenbarede igennem Jesus Kristus muligheden for at hedningerne kunne fremtræde - ved tro - overfor Gud.

Der var ingen hedninger, førend der var jøder, ligesom der ikke kunne være nogen "u-omskærelse", førend der var "omskærelse". Hedninger eller nationer nævnes ikke i Skriften førend 1.Mos.10. Der læser vi om delingen af jorden og afgrænsningen af nationerne:

"Det var Noahs sønners slægter efter deres nedstamning, i deres folk; fra dem nedstammer nationerne, som efter Vandfloden bredte sig på jorden" (1.Mos.10:32).

"Der Den Højeste uddelte arv iblandt folkene, der Han adskilte menneskenes (Adams) børn, da satte Han folkenes landemærker efter Israels børns (sønners) tal" (5.Mos.32:8).

Som Abrahams kald kom nærmere begyndte nationernes tilsidesættelse at tage form; og modsat: som nationernes Forligelse kom nærmere begyndte Israels særlige position at vige. Her er den centrale tanke i Peters vision i Joppa. Gud erklærede NU, at indenfor den herværende åbenbarede Administration var det ej *længere* muligt for jøden at kalde en anden for vanhellig og uren (Acta 10:28, jvf. vers 25).

1. Mos.10 omtaler delingen af jorden og nationerne; 1.Mos.11 forvirringen af sprogene i forbindelse med Babel; 1.Mos.12 Abrahams kald og begyndelsen på den *ene* nation. Så længe som denne *ene* nation, Israel, forblev i sin særegne position, så længe måtte nationerne forblive på afstand: indtil Kristus var kommet var andet ikke muligt. Igen og igen understreger Skriften det særlige privilegium det var at tilhøre "Omskærelsen", f.eks.:

"Kun eder kendes Jeg ved blandt alle jordens slægter" (Amos 3:2).

"Dig har Herren din Gud udvalgt til Sit ejendomsfolk blandt alle folk på jorden" (5.Mos.7:6).

"Han kundgør Sit ord for Jacob, Sine vedtægter og lovbud for Israel. Så gjorde Han ikke mod andre folk, dem kundgør Han ingen lovbud" (Ps.147:19-20).

Forholdet mellem Gud og nationerne og hvad Gud *nu* har gjort fremhæves af Paulus:

"Gud, Som har skabt verden og alt, hvad der er i den, Han, Som er jordens og Himmels Herre, bor ikke i templer gjorde med hænder.....Han lod alle folk nedstamme fra eet menneske og lod dem bosætte sig på hele jordens flade, og Han fastsatte bestemte tider og landegrænser for dem.....
.....Vel har Gud båret over med uvidenhedens tider, MEN NU sender Han mennesker det budskab, at de **alle og alle vegne** skal omvende sig" (Acta 17:16-30).

På græsk og med de indeholdte eftertryk (ifølg. Rotherham) er denne nye fase af Guds handlen med nationerne endnu tydeligere, idet vi oversætter mere ordret men ikke så elegant:

"Havende, derfor, overset disse uvidenhedens tider Gud, SOM TINGENE NU ER, erklærer (budskab) overfor alle mennesker alle steder om at omvende sig"

(Læseren bedes iøvrigt være opmærksom på, at vi adskillige gange i Skriften møder et eftertrykkeligt MEN NU, der introducerer en ny fase eller et nyt aspekt af Guds handlen med Sin skabning og Sine børn; vi kommer senere til nogle vigtige eksempler herpå).

Ordene "men nu" ("som tingene nu er") på dette sted i teksten er kun mulige fordi Forligelse har fundet sted. Peter taler om Kristus ophøjet for at give omvendelse til ISRAEL; men efter omvendelsen af Paulus og hans kommission hører "Omskærelsen" med forbløffelse, at Gud havde givet *hedningerne!* mulighed for omvendelsen til livet:

"Så har Gud givet OGSÅ TIL HEDNINGERNE, omvendelsen til liv" (Acta 11:18; eftertryk iflg. Rotherham).

"Alle mennesker, alle steder" er ord, der er fuldstændig fremmede for begivenhederne og ånden i Acta 1 til 9. Hvorledes hedningerne vandrede i "uvidenhedens tider" og hvordan deres tilstand var fra forvirringen i Babel indtil Forligelsen, dette er beskrevet af Paulus i Rom.1:18-2:1. Det afgrundsdybe mørke, der her beskrives, er genkendeligt vedrørende alle hedninger til alle tider - men Forligelsen proklameret af Paulus betyder, at hedningen nu har mulighed for at komme ud af dette mørke igennem frelsen i Kristus; modsat involverer "tilbuddet" om Forligelse (eller rettere: det faktum, at Gud *har* forliget Sig med os igennem Kristus), at Herren *ej længere* overser den slags vandring. Det overlades til læseren at studere den del af Romerbrevet, idet vi bemærker, at som følge af hedningernes adfærd (vers 18-22) "gav Gud dem *hen*" eller "opgav dem" (*paredokēn*: vers 24, 26, 28; samme ord finder vi i Ef. 4:17-19 oversat med "hengivet" og jævnfør den samme kontekst).

Vi ser således under hvilke omstændigheder Gud opgav hedningerne; Rom.11 angiver under hvilke omstændigheder hedningerne blev forligte med Gud, idet tilbagetrækningen af Israels særlige og favorable position "åbnede en troens dør for hedningerne", idet det blev muligt for dem at *deltage* og indlemmes i Israels velsignelser: så at sige erstattedes en del af de vantro jøder med troende hedninger. MEN DETTE BETYDER IKKE, AT ISRAELS PLADS BLEV OVERTAGET, for endnu skal også hele Israel blive frelst. Men i Acta-perioden skete der en *formindskelse* af Israel: Israel led tab i og med at nationens særlige privilegier graduelt tilsidesattes; men den troende Rest fra Israel sikrede i hele Acta-perioden fortsættelsen af Israels olietræs rod og fedme, hvorpå de troende hedninger *indpodedes* i løbet af Acta-Administrationen:

"Men om Israel siger Han : "Den hele dag udstrakte Jeg Mine hænder imod et ulydigt og genstridigt folk" (Rom.10:21; citat fra Es. 65:2. Bemærk, hvad der derhos siges om "de udvalgte", nemlig den "troende Rest", modsat flertallet af folket, der "ikke hørte", hvorfor vers 12 etc. bl.a. opfyldtes ved Jerusalems ødelæggelse).

"Mon Gud har forskudt Sit folk? Det være langt fra!.....Gud har ikke forskudt Sit folk, som Han forud kendte. Eller vide I ikke, hvad Skriften siger i stykket om Elias?.....

.....Således er der da også i den nærværende tid blevet en Rest som et Nådes-udvalg.....

.....Det, Israel søger efter, har det ikke opnået, men Udvalget har opnået det; de øvrige derimod blev forhærdede, som der er skrevet:

"Gud gav dem en sløvheds ånd, øjne til ikke at se med, øren til ikke at høre med, indtil den dag i dag" (Rom.11:

1-8; citat fra Es.29:10. Hele dette kapitel fra Esajas bør læses og navnlig bør versene 13-14 studeres, idet her er en begrundelse for Herrens sælsomme handlen med Sit folk).

Efter at have fremsat disse ting, stiller Paulus et vigtigt spørgsmål vedrørende Israel, nemlig:

"Jeg siger da:

"Mon de (Israel) have stødt an (*ptaiō*: "snuble"), for at de skulle falde? (*piptō*)".

Det være langt fra!

Men ved deres fald (*paraptōma*: afledt fra *para-piptō* "falde ved siden af") er frelsen kommen til hedningerne" (Rom.11:11).

Læseren bedes nu jævnføre følgende: Israels fald var *foranlediget* af, at 1) de ikke lyttede til Gud; og at de 2) ikke tog imod Kristus - mens Han var iblandt dem - eller tog imod ordet om Ham, efter Hans opfarelse.

Vedrørende 1) siger Herren i Bjerg-prædikenen, som vi tidligere så var "addresseret" primært til Israel:

"Derfor, hver den, som hører disse Mine ord og gør efter dem, ham vil Jeg ligne ved en forstandig mand, som byggede sit hus på Klippen.....skylregn.....floderne.....vindene.....det faldt (*piptō*)

ikke, thi det var grundfæstet på Klippen.

Og hver den, som hører disse Mine ord, og ikke gør efter dem.....dåre.....det (huset) faldt (piptō) og dets fald (ptosis; substantiv af piptō) var stort" (Matth.7:24-27).

Vedrørende 2) noterer vi Matth.21:42-44 (talt til ISRAEL, jævnfør vers 45):

"Den Sten, som bygmestrene forkastede, Den er bleven til en Hovedhjørneste.....Og den, som falder (piptō) på denne Sten, skal slå sig sønder; men hvem Den falder (piptō) på, ham skal Den knuse".

Læs Lukas 2:34:

"Denne (barnet Jesus) er sat mange i ISRAEL til fald (ptosis) og oprejsning og til et tegn som modsiges".

Hvad var resultatet af Israels "synde-fald" (idet para-ptoma benyttes om "fald udi synd" og ofte oversættes med "synd")?:

"Men dersom deres fald (para-ptoma) er verdens rigdom, og deres tab (hëttëma: egentlig "mindre-gørelse") er hedningers rigdom, hvor meget mere skal deres fylde være det (nemlig når hele Israel er frelst og alle jordens slægter da velsignes igennem denne ene hellige nation)....Dersom deres forkæltelse er VERDENS FORLIGELSE, hvad bliver da deres antagelse andet end liv ud af døde?" (Rom.11:12-15).

Her forklarer Paulus et væsentligt aspekt af Forligelsens tjeneste, som han introducerede i 2.Kor.5. Hedningerne var blevet forligte og dette er sammenfaldende med fremmedgørelsen af Israel.

Pauli tjeneste overfor hedningerne markerede påbegyndelsen af en ny fase af Guds handlen med menneskene som helhed, og hans tjeneste som hedninge-apostel var derfor ikke dette, at han simpelt hen tog eet generelt evangelium og udbredte dette til "U-omskærelsen". Men til Paulus var det blevet overgivet at prædike "Jesus Kristus" på en særlig måde; at Pauli "Uomskærelsens evangelium" var et specifikt budskab og derfor adskilt fra det, som Peter forud havde introduceret til Kornelius, er bl.a. også evident fra det faktum, at Paulus drog op til Jerusalem ifølge en åbenbaring og forelagde Peter og de andre apostle "det evangelium, som jeg prædiker iblandt hedningerne" (Gal.2:2). Således var det nødvendigt, at Peter - der allerede havde givet *sit* vidnesbyrd til hedningerne - skulle efterfølgende informeres af Paulus om et særligt evangelium, som var blevet åbenbaret ham til at prædike blandt Uomskærelsen.

Vi bemærker her *passim*, at Uomskærelsens evangelium ikke blev introduceret af Paulus, førend de Tolv var blevet afvist af Israel (nemlig den del af Israel, der befandt sig i landet; medens hele Israel, inklusive Adspredelsen, havde afvist vidnesbyrdet til dem, når vi er nået frem til Acta 28, hvor alle jøderne både i og udenfor landet sandelig "havde hørt"). Israels frafald nåede et midlertidigt højdepunkt i Acta 12, hvor Peter måtte udfries og Jakob blev dræbt. Selvom Paulus fra begyndelsen var udpeget som hedninge-apostel (Gal.1:15-16), så påbegynder han ikke sin tjeneste og særlige vidnesbyrd om Herren til hedningerne, førend nogle år efter sin omvendelse. Først da Israels frafald havde nået højdepunktet i Acta 12 finder vi der det før omtalte "MEN NU" forbunden med Forligelsens åbenbaring og prædiken af Jesus Kristus. Denne sammenhæng mellem Israels frafald og hedningernes velsignelse er det, som Paulus så billedligt beskriver i Rom.11:16-20:

"Men om nogle af grenene (på Israels olietræ) blev afbrudte, og du, en vild oliekvist, blev indpodet iblandt dem.....da ros dig ikke imod grenene..... Du vil sige: grene blev afbrudte, for at jeg skulle blive indpodet. Vel! ved DERES VANTRO blev de afbrudte".

I og med at nogle af de naturlige grene blev brækket af Israels olietræ fandt der en indpodning sted af "vilde oliekviste". Israel "led tab" og "blev gjort mindre" på grund af vantro, men nationens snublen og fald blev overstyret af Gud til hedningernes rigdom og det blev givet Paulus "NU" at offentliggøre Forligelsen, som Kristi gerning havde udrettet for menneskeheden som sådan. Dette ændrede forhold mellem Gud og mennesker er et af de dominerende emner i Pauli tidligere breve. Forligelsen vedrører også mennesket som menneske og beskæftiger sig med hele menneskeheden to "hoveder": Adam, det "ene menneske" gennem hvem synd kom ind i verden; og "det ene Menneske Jesus Kristus" gennem Hvem

nådens gave har udbredt sig overflødig til de mange (Rom.5:12-15). Som Sådan fremstilles Herren Jesus Kristus som "Den sidste Adam" og "Det andet Menneske....fra Himmelen" (1.Kor.15:45-47).

Hele menneskeracen er forbunden med disse to "hoveder":

"Ligesom det ved eens (Adams) fald blev for alle mennesker til fordømmelse, således også ved Eens (Herren Jesu Kristi) retfærdighed for alle mennesker til retfærdig-gørelse til liv" (Rom.5:18).

"Thi efterdi død kom ved et menneske, er også dødes opstandelse kommen ved et Menneske. Thi ligesom alle dø i Adam, således skulle også alle levendegøres i Kristus" (1.Kor.15:21-22).

"Thi når på grund af den enes fald døden herskede ved den ene, da skulle meget mere de, som modtage den overvættens nåde og retfærdigheds gave, herske i liv ved den Ene, Jesus Kristus" (Rom.5:17).

Adams fald bragte synden ind i verden og "døden ved synden, og døden således trængte igennem til alle mennesker, efterdi de syndede alle"; men Kristi frelser-gering borttager konsekvensen af dette fald og Han bliver derved mødestedet mellem Gud og mennesker. Guds handlen med verden er nu fuldstændig centreret i Herren Jesus Kristus og Forligelsen med verden igennem Ham har ændret menneskets ansvar overfor Gud. Før tilregnede Gud ikke menneskene deres overtrædelser, *men nu* hvor Pauli evangelium har forkyndt Forligelsens ord bringer dette også med sig ansvar under dom i overensstemmelse hermed. Paulus omtaler

"den Dag, da Gud vil dømme menneskenes skjulte færd ifølge mit evangelium ved Jesus Kristus" (Rom.2:16 og læs konteksten).

2.Kor.5:18-20:

"Men alt dette er fra Gud, Som forligte os med Sig Selv ved Kristus og gav os Forligelsens tjeneste, efterdi det jo var Gud, Som i Kristus forligte verden med Sig Selv, idet Han ikke tilregner dem deres overtrædelser og har nedlagt Forligelsens ord i os. Vi ere altså sendebud i Kristi sted som om Gud formaner ved os; vi bede i Kristi sted: bliver forligte med Gud!"

(Læseren bedes iøvrigt bemærke Pauli autoritet her: "i Kristi sted"; "som om Gud formaner ved os". Lad os kraftigt advare mod forsøg på at dissociere Pauli ord fra Kristi ord - eller at opretholde den almindelige ide om at Kristi ord talt medens Han var på jorden *in Personam* er mere vægtige end alle andre Guds ord "talt mange gange og på mange måder". Alle Herrens tjenere talte Hans ord; de var alle udvalgt af Ham hvad enten under Herrens jordiske tjeneste eller efterfølgende Hans ophøjelse. Alle Guds tjenere, inklusive Tjeneren Selv, nemlig Kristus, talte drevet af Guds HelligÅnd. Kvalitativt - så at sige - er der ingen forskel på Guds ord talt igennem en profet, talt "i Søn" eller talt igennem en apostel; det er "Guds ord" alt sammen).

Verden er forliget, men det er det enkelte menneskes ansvar at "blive forliget" (jvf.2.Kor.5:20: "vi bede i Kristi sted: bliver forligte med Gud"), hvilket således bringer med sig det "meget mere": frelse gennem Kristi Liv:

" Thi når vi, da vi vare fjender, bleve forligte med Gud ved Hans Søns død (jvf. 2.Kor. 5:15-20), da skulle vi meget mere, efter at vi ere blevne forligte, frelses ved Hans Liv"

(Rom.5:10).

I og med at mennesket bliver forliget og frelst ved Herren Jesus Kristus er sådanne placeret på et andet plan, nemlig opstandelses-liv og som en ny skabning i Kristus Jesus:

"Een er død for alle, altså ere de alle døde; og Han døde for alle, for at de levende ikke mere skulle leve for sig selv, men for Ham, Som er død og oprejst for dem. Således vide vi fra nu af ikke at nogen efter kødet; om vi også have kendt Kristus efter kødet, gør vi det dog ikke mere nu.

Derfor, om nogen er i Kristus, da er han en ny skabning; det gamle er forbigangent, se det er blevet nyt! Men alt dette er fra Gud, Som forligte os med Sig Selv ved Kristus" (2.Kor.5:15-18)

I Acta er der noteret to af Pauli henvendelser til hedninger, hvorigennem vi får eksempler på Pauli prædiken af Forligelsen. Han omtaler menneskehedens basale enhed:

"Og Han (Gud) har gjort, at hvert folk
iblandt mennesker bor ud af eet blod på hele jordens flade" (17:26).

"Vi ere også mennesker, lige kår undergivne med eder" (14:15).

Paulus omtaler hedningernes tidligere undtagelse fra fuldt ansvar:

"Efter at Gud altså har båret over med
disse vankundighedens tider" (17:30).

"Den levende Gud.....Han, Som i de forbigangne tider lod alle hedningerne vandre deres egne veje" (14:16, jvf. iøvrigt 2.Kor.5:19).

Dernæst fremhæves den ændring, der *nu* har fundet sted gennem Forligelsen idet Paulus er beskikket til at udtale følgende ord:

"NU byder Han (Gud) menneskene, at de alle og alle vegne skulle omvende sig"
(17:30).

"Vi forkynde eder evangelium om at vende om fra disse tomme ting til den levende Gud, Som har gjort Himmelen og jorden og havet og alt, hvad der er i dem" (14:15).

Herren omtales som Den dertil beskikkede Mand, Som skal dømme verden med retfærdighed:

"Thi Han (Gud)
har fastsat en Dag, på hvilken Han vil dømme jorderige (*oikoumēnē*: den beboede verden) med
retfærdighed ved en Mand, Som Han har beskikket dertil, og dette har Han bevist for (egentlig: "til-
budt tro overfor") alle ved at oprejse Ham fra de døde" (17:31).

Tæt forbundet med Guds Forligelse igennem Sin Søn Jesus Kristus finder vi det, som det gives Paulus at kalde "Guds evangelium", hvilket er nærmere defineret som:

- 1) vedrørende Hans Søn, født af Davids sæd efter kødet og kraftelig bevist at være Guds Søn efter helligheds ånd ved opstandelse fra de døde (Rom.1:1-4, jvf. Acta 17:31).
- 2) Hvilket Han forud forjættede ved Sine profeter i hellige skrifter (Rom.1:2).

Dette Guds evangelium var Paulus udtaget til at forkynde "ifølge kald", idet han igennem Jesus Kristus havde

"fået nåde og apostel-gerning til at virke tros-lydighed iblandt alle hedningerne for Hans Navns skyld" (Rom.1:5).

Det evangelium, som var "forud forjættet", vedrører retfærdig-gørelse ved tro og Guds *tilregnen* os retfærdighed igennem Herren Jesus Kristus, for det er dette, der vidnes om af Loven og Profeterne:

"MEN NU
er uden lov Guds retfærdighed åbenbaret, om hvilken der vidnes af Loven og Profeterne, nemlig Guds retfærdighed ved tro på Jesus Kristus, for alle og over alle dem, som tro; thi der er ikke forskel" (Rom.3:21).

Denne retfærdig-gørelse *igennem tro var Abrahams velsignede erfaring*. Der var adskillige specifikke Guds formål forbunden med kaldelsen af Abraham; det vi skal bemærke, er formålet vedørende hedningerne:

"Erkender altså, at **de som ere af tro, DISSE** ere Abrahams sønner.

Men da SKRIFTEN forudså, at det er AF TRO, Gud ville retfærdiggøre hedningerne, forkyndte Den forud Abraham det evangelium:

"I dig skulle alle folkeslagene velsignes" (Gal.3:8, eftertryk iflg. Rotherham).

Forbunden med Guds formål med Israel - nemlig at Israel som udvalgt nation og som et helligt og kongeligt

skulle være redskab for udstrækkelse af Guds velsignelser til hele jorden - forbunden hermed er også et af Guds åbenbarede formål overfor hedningerne. Til ISRAEL var det, at Gud kom "i Søn" af Davids slægt efter kødet; til jøderne *først* blev der prædikeret; det var "for at give ISRAEL omvendelse og syndernes forladelse" (Acta 5:31) at Herren oprejstes fra de døde og ophøjedes; det var til ISRAEL de Tolv udsendes. Herren Jesus Kristus Selv blev "Tjener for omskærne for Guds sanddruheds skyld for at stadfæste forjættelserne til fædrene" (Rom.15:8) og var under Sin jordiske gerning i kødet kun sendt til Israel. Sandelig kan det med rimelighed spørges om Israel: "Have de ikke hørt?" (Rom.10:11). Ikke desto mindre fortæller Skriften os tydeligt resultatet:

"Men OM ISRAEL siger Han (Gud): "DEN HELE DAG udstrakte Jeg Mine hænder imod et ulydigt og genstridigt folk" (Rom.10:21; eftertryk iflg. Rotherham).

Følgelig stiller Paulus - som vi har set - spørgsmålet om

"Mon Gud har forskudt Sit folk?" (Rom.11:1).

Svaret er selvfølgelig "NEJ"; men i og med at Israel ikke kendte sin besøgstid led nationen tab og blev gjort mindre, således at det kun er den troende Rest, der for nærværende opnår det, som hele Israel *kunne* have opnået - om folket havde omvendt sig:

"SÅLEDES er der da også i den nærværende tid blevet EN REST SOM ET NÅDES - UDVALG....

Hvad altså? *Det, Israel søger efter*, DET SELVSAMME har det ikke opnået; men UDVALGET har opnået det; DE ØVRIGE (af Israel) derimod bleve forhærdede som der er skrevet (og sammenlign disse ord med Acta 28:26-27):

"Gud gav dem en sløvheds ånd, øjne til ikke at se med, øren til ikke at høre med indtil den dag i dag".

Og David siger:

".....deres øjne vorde formørkede, så de ikke se og bøje altid deres ryg" (Rom.11: 5-10. Eftertryk iflg. Rotherham).

Dette "Israels fald" medfører at frelsen komme til hedningerne, idet Gud forliger Sig med verden igennem Kristus, hvorefter *troen* på Kristus af Gud *tilregnes* hedningerne retfærdighed. Dette var - som fremhævet i Gal.3:8 - forudset i Skriften: *igennem tro* kunne hedningerne DELAGTIGGØRES i Israels forjættelser, idet hedningerne *af tro* også regnedes for Abrahams sønner. Det er indlysende, at da forjættelserne var givet til Abraham, Isak og Jacob og deres sæd, må hedningerne nødvendigvis - for at få del og lod i forjættelserne - indregnes iblandt Abrahams efterkommere, hvilket Paulus åbenbarer netop er tilfældet:

"de,

som ere af tro, disse ere Abrahams sønner" (Gal. 3:8).

Ligesom Abraham - medens han endnu var en uomskåren hedning - "troede Gud og det blev regnet ham til retfærdighed" (Rom.4:3), således også den troende hedning. Hele denne situation er det, som Paulus fremhæver ved hjælp af billedet af "olietræet". Dette var Israels "eget olietræ", hvor de af Israel, som troede - nemlig Resten eller Nådes-udvalget - forblev som grene på deres olietræ; men de, som vare forhærdede, forskertsede de privilegier, som var deres igennem forjættelse, for endskønt de retteligen var "de naturlige grene", så blev de dog afbrudte på grund af *vantro*. Istedet indpodedes som "vilde oliegrene" iblandt de naturlige, troende hedninger (idet de på grund af *tro* også regnedes for Abrahams sønner). Olietræet forblev uændret Israels, men hedningerne *indpodedes* derpå, hvorved de blev "MED-DELTAGERE" i olietræets rod og fedme, sammen med det *sande* - nemlig troende - Israel ("med-deltager" oversætter sunkoinōnos fra sun: "sammen med" og koinōnos: "deltager"; ordet er usædvanligt; det forekommer ellers kun i Fil.1:7 og - som verbum - i Åb.18:4).

Hedningerne velsignes således her i Acta-Administrationen ikke blot *igennem* Israel - således som det vil være tilfældet, når Kongedømmet er genoprettet - men *identificeres med og med-deltagiggøres* med Israel i deres velsignelser. Indpodningen var "imod naturen", da de naturlige grene blev afbrudte; men det vil ikke være imod naturen for de naturlige grene at blive indpodet i deres eget træ, når de igen vender sig til Gud:

"Men også hine (de naturlige grene) skulle indpodes, dersom de ikke blive i vantroen, thi Gud

er mægtig til atter at indpode dem. Thi når du blev afhugget af det olietræ, som er vildt af naturen og imod naturen blev indpodet i et ædelt olietræ, hvor meget mere skulle da disse indpodes i deres eget olietræ, som de af natur tilhøre" (Rom.11:23-24).

Formålet med alt dette er tydeligt angivet:

"Men ved deres (Israels) fald er frelsen kommen til hedningerne, FOR AT dette kunne vække dem til jalousi.....

.....For så vidt jeg nu er hedninge-apostel, ærer jeg min tjeneste, OM jeg dog kunne vække mit kød til jalousi og frelse nogle af dem" (Rom.11:11, 13-14).

Spørgsmålet om at vække Israel til jalousi eller at provokere Israel til omvendelse, er også implicit i billedet med olietræet. Netop hvad olietræet angik var det også på daværende tidspunkt praksis at indpode grene fra vilde olietræer på et "ædelt" træ, der ej længere var frugtbærende: denne indpodning havde den effekt, at den "provokerede" det ædle træ til at atter at producere (proceduren er beskrevet hos havebrugs-eksperthen Lucius Junius Moderatus Columella i hans bog om "Landbrug, Havebrug og Træer" fra ca. år 40 AD).

I og med at de troende hedninger modtog "Abrahams velsignelse" (Gal.3:14) samt besad de nådegaver gennem meddelelse af pneuma hagion, der var knyttet til pinsefesten (1.Kor.14:21), og idet hedningerne også regnedes for Abrahams sønner (hvilket jøderne roste sig af), så var det hensigten, at Israel derigennem skulle provokeres og stimuleres til at vågne op til erkendelsen af, at deres enestående position var i fare på grund af deres vantro. Som vi har set, så blev jøderne provokeret, men til vrede og ikke til omvendelse, hvilket yderligere fyldte deres synders mål (1.Tess.2:15-16).

Dette at hedningerne indpodedes på Israels olietræ (vi bemærker *passim*, at hvis nogen læser er i tvivl om, at olietræet betegner Israel, bedes Jer. 11:16 samt konteksten i kapitel 11 og 12 studeret) var imidlertid ikke noget hedningerne skulle rose sig af overfor Israel. Det var stadig Israels olietræs *rod*, der bar grenene. På grund af Israels vantro (Rom.11:20) og ulydighed (11:31) blev grene brudt af træet og hedningerne indpodet istedet. Dette sidste var et udtryk for "Guds godhed" (11:22) og begrundet i at hedningerne "fik barmhjertighed" (11:30) og "barmhjertighed var bleven eder (hedningerne) til del" (11:31).

Det samme udtrykkes igen i Rom.kapitel 15: Kristus blev Tjener for *omskårne* for Guds *sanddruheds skyld* FOR AT *stadfæste forjættelserne til fædrene*;

men hvad *hedningerne* angik siges det, at de "skulle prise Gud for Hans barmhjertigheds skyld", for det var begrundet i Guds godhed og barmhjertighed, at hedningerne, der tilforn var ulydige (11:30), nu kunne fryde sig og have deres håb vedrørende Ham, Der skulle komme (jævnfør 15:9-13. Bemærk i vers 10, at det er "med Hans folk", at hedningerne skulle fryde sig).

For at hedningerne "ikke skulle blive kloge i eders egne tanker" (en advarsel vi alle gør vel i at påhøre) gives det Paulus nærmere at forklare om Israels forhærdelses hemmelighed. Forhærdelse er "delvis" kommen over Israel, indtil hedningernes fylde er gået ind (11:26). Derefter skal hele Israel frelses, nemlig på det tidspunkt, hvor Herren kommer igen:

"Fra Zion skal Befrieren komme, Han skal afvende ugudeligheder fra Jacob" (Rom.11:26).

Dette er bl.a. beskrevet hos Zakarias:

"På hin Dag vil Jeg søge at tilintetgøre alle de folk, som komme imod Jerusalem. Og så udgyder Jeg over Davids hus og Jerusalems indbyggere nådens og bønnens ånd, så de ser hen til Ham, de har gennemstunget, og sørger over Ham, som man sørger over en enbåren søn, og holder klage over Ham, som man holder klage over den førstefødte" (12:9-10).

På den dag omvender Israel sig og renses for synd og urenhed; på den dag opretter Gud Sin nye pagt med Israel (jævnfør Jer.31). Det er således Gud "afvender ugudeligheder fra Jacob", derved at Han slutter ny pagt med Israel som beskrevet hos Jer.31:33-34. Jævnfør ligeledes Rom.11:27:

"Dette er Min pagt med dem, når Jeg borttager deres synder".

Inkluderingen af troende hedninger som med-deltagere i Israels olietræ i Acta-perioden er betydningsfuld, når vi skal se på, hvilket håb denne Kaldelse besad. Lad os erindre, at Abraham figurerer som hoved for to

forsamlinger: et jordisk folk, nemlig nationen Israel; og et himmelsk folk, nemlig den troende Rest af Israel og troende hedninger, forbundne med den himmelske fase af Guds løfte til Abraham. Denne himmelske side af den Abrahamske forjættelse omtales af Paulus i Hebræerbrevet og Galaterbrevet:

"Han forventede

den Stad.....nu hige de efter et bedre (fædreland), det er et himmelsk; derfor skammer Gud Sig ikke ved dem, ved at kaldes deres Gud; thi Han har beredt dem en stad" (Heb.11:10, 14-16).

Hele kapitlet bør læses. Hebræerbrevet vedrører sådanne, der skrider frem til "fuldkommenhed", hvorfor det fremgår, som vi har set, at Abraham valgte at leve som udlænding i forjættelsens land, idet han så hen til et *bedre* land som åbenbaret ham af Gud. Dette så Abraham "ved tro" (hvorfor det må være blevet ham fortalt af Gud, idet troen kommer af det, der høres), og "i tro" døde de hellige uden at have opnået forjættelserne her på jorden, men de troede Gud og så forjættelserne langt borte - i opstandelsesliv - og higede efter dem.

Den stad, som Gud har beredt, er det himmelske Jerusalem, hvilken også kaldes Lammets Brud, jævnfør Åbenbaringsbogen. De troende hedninger fra Acta-perioden udgør en del af Bruden:

"Men når I høre Kristus

til, da ere I jo Abrahams sæd, arvinger ifølge forjættelse.....men Jerusalem heroventil er frit, og hun er vor moder.....men vi, brødre, ere forjættelsens børn i lighed med Isak"(Gal.3:29, 4:26,28 og jævnfør Heb.11:9-10: "Isak og Jacob.....medarvinger til samme forjættelse, thi han (Abraham) forventede den stad.....").

Som deltagere i den himmelske Kaldelse, hvor Israel stadig er i forgrunden (Heb.3:1, Åb.21:10-14), placerer Paulus foran de troende hedninger forventningen om håbet om Herrens komme (*parousia*) og åbenbaring (*apokalupsis*), idet dette er tidspunktet, hvor både den himmelske og jordiske Kaldelse tilknyttet Israel bliver realiseret (1.Kor.1:7, 1.Pet.1:13, 4:13). Følgelig fremhæves håbet om Herrens komme også i Pauli epistle til hedninge-menighederne, skrevet før Acta 28, idet hedningernes håb var det samme som Israels. Som en gennemgående tråd i Pauli tidligere breve finder vi den indsamling han foretager til de hellige i Jerusalem. Denne gave omtales som symbolsk på karakteren af hedningernes velsignelser indenfor Acta-Administrationen:

"Thi Makedonien og Akaja har fundet glæde i at gøre et sammenskud til de fattige iblandt de hellige i Jerusalem. De have nemlig fundet glæde deri, og de er deres skyldnere. Thi ere hedningerne blevne delagtige (*koinōnēō*) i hines åndelige ting, da ere de også skyldige at tjene dem med de timelige" (Rom.15:26-27).

Det var - menneskeligt talt - ikke uden praktiske problemer, at hedningerne indpodedes på Israels olietræ. De hedninger, som kaldtes ved Pauli tjeneste, var kaldt i overensstemmelse med *hans* evangelium og det var dette evangelium *de* havde modtaget og hvori *de* var styrket. Menighederne grundlagt af Paulus - der jo også vidnede overfor Omskærelsen - bestod af både jøder og hedninger (Rom.9:24, 1.Kor.1:24), hvorfor Paulus i sine tidligere breve (før Acta 28) - nemlig Galaterbrevet (formentlig den tidligste epistel), 1. og 2. Tessalonikerbrev, 1. og 2. Korinthierbrev og Romerbrevet - ses at adressere visse ord udtrykkeligt til jøderne (Rom.2:17, 7:1, 1.Kor.10:1, Gal.3:23-24), og andre til hedningerne (Rom.1:13, 11:13, 1.Kor.12:2, Gal.5:2). Da retfærdiggørelse ved tro var et af de centrale emner i Pauli evangelium, så var det i direkte modstrid hermed, at nogle kom ned fra Judæa og lærte:

"Dersom I ikke lade eder omskære efter

Mose skik, kunne I ikke blive frelst" (Acta 15:1).

Acta 15 beskriver det såkaldte apostel-konvent, idet hele spørgsmålet om hedningernes forhold til Loven drøftes der, da der åbenbart var nogle fra Jerusalem-menigheden, der havde svært ved at "retteligen dele Sandhedens ord". Nogle af de troende farisæere mente, at hedningerne burde omskæres og befales at holde Loven (15:5). Men Peter siger:

".....Gud, Som kender hjerterne, gav dem(hedningerne) vidnesbyrd ved at give dem den hellige ånd lige så vel som os (jvf. Mark.16 og Heb.2:4). Og Han gjorde ingen forskel imellem os og dem, idet Han ved troen rensede deres hjerter. Hvorfor friste I da nu Gud, så I lægge et åg på disciplenes nakke, som hverken vore fædre eller vi have formået at bære? Men vi tro, at vi blive frelst ved den Herres Jesu nåde på samme måde som også de" (15:8-11).

Efter at have hørt Barnabas og Paulus fortælle om, "hvor store tegn og undere Gud havde gjort iblandt hedningerne ved dem", blev forsamlingen adresseret af Jakob. Han omtaler Peters vidnesbyrd overfor hedninger og erklærer, at denne Guds udtagelse fra hedningerne af et folk for Sit Navn var i overensstemmelse med profeternes tale. Bemærk Jakobs citat fra Amos 9:11-12. Udtagelsen af et folk også fra hedningerne er direkte knyttet til opbygningen af Davids faldne hytte - nemlig genoprettelsen af Israel - med bl.a. det specifikke formål

"for at de øvrige af menneskene skulle søge Herren, og alle hedningerne, over hvilke Mit Navn er nævnet, siger Herren, Som gør dette, som er kendt af Ham fra evighed af" (15:17; mere ordret: ".....Herren, gørende disse (ting), kendt fra æonen (af)....", jvf. hvad vi tidligere har skrevet om ting forbunden med tidsperioden *fra verdens grundlæggelse*).

Hedningerne bør således ikke besværes. Derimod, da Jakob er fuldstændig klar over effekten på troende jøder (jævnfør Peters reaktion på visionen af dugen), der kom i kontakt med troende hedninger, der i vidt omfang tog let på ting, der ville være alvorlige anstødsstene for en jøde, så udtaler han således viseligt, at man bør tilskrive hedningerne at vise afholdenhed i spørgsmål, hvor den jødiske broder ville finde det særligt svært at acceptere den hedningetroendes adfærd. Når vi påtænker, at synagogen var den "tidlige" menigheds vugge og at Mose-loven der til stadighed oplæstes, kan vi se visdommen i apostelkonventets brev: det er ikke befordrende for vækst og kærlig samdrægtighed, at den ene del af menigheden praktiserer ting, der konstant vækker afsky og forargelse for de andre. Pauli applicering af disse "dekreter" for hedningerne gik langt videre, idet han ikke ville foretage sig noget som helst, der kunne vække anstød hos en svagere broder og derved foranledige at en broder i Kristus "snublede".

Læseren bedes bemærke, at disse afgørelser var truffet af hele forsamlingen *med HelligÅndens samvirke og beslutning* (15:28) og er således dekreter, der var virksomme og fra Gud i hele Acta-perioden. Disse bestemmelser hører den Administration til og udgår tilsammen med tilsidesættelsen af Israel efter Acta 28, som vi skal se.

(Referencer for den læser, der ønsker nærmere at studere appliceringen af disse befalinger, er bl.a. følgende: 1.Kor.5:9-12, jvf. kap.5-7 vedrørende utugt; kap.8 og 10 vedrører afgudsofferkød, navnlig 8:13, 10:23-29. Rom kap.14. Et studium heraf i lyset af de senere åbenbarede bestemmelser i fængselsbrevene er et lønsomt arbejde).

Men vi skal nu til at beskæftige os med Hemmeligheden åbenbaret efter Acta 28.
